
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

ביטחון אירופה: מנאט"ו ועד איומים הנובעים מהגירה - 58431

תאריך עדכון אחרון 03-08-2016

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: יחסים בינלאומיים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר טל דינגוט אלכופר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: msding@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: ב 16-17

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס עוסק בהשפעה שיש לתפיסות של ביטחון על פרקטיקות של ביטחון באירופה מאז סיום מלחמה "ע-ה-2 ועד ימינו. הקורס יתמקד תחילה בתפיסת הביטחון "הצרה" ו"המסורתית" שאפיינה את אירופה המודרנית כגון "דילמת הביטחון", "מאזני כוחות" ו"ביטחון קיבוצי", תפיסות שבאו לידי ביטוי בבריתות שאפיינו את אירופה בראשית המאה ה-20 על רקע מלחמות העולם, והקמתה של ברית נאט"ו בעידן שלאחר מלחמות העולם ובמשך תקופת המלחמה הקרה. בהמשך, הקורס יעסוק בשינוי שחל בשיח ובתפיסת הביטחון האירופאית לאור השינוי בזירה האסטרטגית האירופאית בפרט והבינלאומית בכלל בתחילת שנות ה-90 המעצבים במידה מרובה את התפיסה האסטרטגית החדשה של נאט"ו (NATO) כארגון ביטחון קולקטיבי, את הארגון לביטחון ושיתוף פעולה (OSCE) באירופה, כמו גם את יחסה של אירופה לסוגיות של מלחמות הומניטריות, טרור וסוגיית ההגירה לתוכה.

מטרות הקורס:

1. לתאר נקודות ציון עיקריות בהתפתחות תפיסת הביטחון באירופה לאור התפתחויות היסטוריות ותרבותיות באירופה בפרט וביחסים-הבינלאומיים בכלל.
2. להכיר מושגים תיאורטיים חדשים מתחום לימודי הביטחון כגון "ביטחון שיתופי", "קהילות ביטחון", "ביטחון אנושי" וביטחון אונתולוגי.
3. לנתח את השינוי שחל בשיח ובתפיסת הביטחון האירופאית (שינוי המוכר כהגדרה מחדש של מושג הביטחון) לאור השינוי בזירה האסטרטגית האירופאית בפרט והבינלאומית בכלל בתחילת שנות ה-90.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. להעריך השפעתן של תפיסות תיאורטיות, תרבותיות ונורמטיביות על פרקטיקות של ביטחון באירופה ובכלל.
2. להסביר את הקשר שבין תפיסות ביטחון לפרקטיקות שיתופיות מחד, אל מול פרקטיקות אנטגוניסטיות מאידך. באירופה ובכלל.

דרישות נוכחות (%) :

100

1. שיטת ההוראה בקורס: 1. דיון מבוסס חומר קריאה ודוחות קריאה.
2. מצגות point power בנושא השיעורים.
3. רפרטים של סטודנטים ודיון מסכם/מבקר.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. תפיסת הביטחון המסורתית והברית הצפון אטלנטית (נאט"ו) בזמן המלחמה הקרה.
2. תפיסת הביטחון הקיבוצי ונאט"ו כמערכת של ביטחון קולקטיבי.
3. ההגדרה מחדש של מושג הביטחון והרחבתו.
4. ביטחון שיתופי: הארגון לביטחון ושיתוף פעולה באירופה (OSCE).
5. ארגוני ביטחון כסוכני סוציאליזציה: נאט"ו אחרי המלחמה הקרה, NACC ו-PfP.
6. השפעה של תרבות ונורמות על ביטחון? המקרה של הרחבת נאט"ו, גרמניה אחרי מלחמת העולם השנייה.
7. זהות וביטחון: אירופה כקהילת ביטחון.
8. מדיניות חוץ וביטחון אירופאית משותפת?
9. ביטחון אנושי והתערבויות הומניטריות.
10. ביטחון אונתולוגי: מה מאיים על זהותה של אירופה?
11. השלכות 11.9 והקרע הטרנס-אטלנטי.
12. טרור מבית באירופה
13. Europe's Counterterrorism
14. אירופה והים התיכון.
15. הגירה כאיום לאירופה?
16. אירופה ותורכיה.
17. לימודי ביטחון ביקורתיים: המקרה של אירופה
18. לאן אירופה?

חומר חובה לקריאה:

1. Terrif, Croft, James & Morgan. (1999). "Traditional Views of Security in International Politics", *Security Studies Today*, Ch.2: 29-64.
2. Morgenthau H. (1959) "Alliances in Theory and Practice" in *Alliance Policy in the Cold War*, pp.184-202.
- John J Mearsheimer (1990) "Back to the Future: Instability in Europe after the Cold War", *International Security*, 15(4): 5-56.
3. Kupchan, C. (1994). "The Case for Collective Security," *Collective Security Beyond the Cold War*, pp.41-55.
4. Mary Hampton (1995) "NATO at the Creation: U.S Foreign Policy, West Germany and the Wilsonian Impulse", *Security Studies*, 4(3):610-656.
5. Miller, B. 2001. "The Concept of Security: Should it be Redefined?" *Journal of Strategic Studies* 24: 13-42.
6. V. Kitchen (2010) "NATO's Out of Area, Norm from Suez to Afganistan", *Journal of Transatlantic Studies*, 8(2): 105-117.
7. Gareth Evans (Fall 1994) "Cooperative Security and Intrastate Conflict" *Foreign Policy*, no.96, pp.3-20.
8. Bruce Cronin, "Creating Stability in the New Europe: the OSCE High Commissioner on National Minorities and the Socialization of Risky States," *Security Studies* 12 (Autumn 2002), 143-163.
9. Alexandra Gheciu. 2005. "Security Institutions as Agents of Socialization? NATO and the "New Europe", *International Organization*, 59:4, 973-1012.
10. Richard Rupp. 2000. "NATO 1949 and NATO 2000: From Collective Defense toward Collective Security," *The Journal of Strategic Studies*, 23 (3): 154-176.
11. Franck Scimmelfennig, *NATO Enlargement: A Constructivist Explanation*,

-
- Security Studies* 8#2/3 (Winter 1998-1999), 198-234.
12. Berger Thomas, "Norms, Identity, and National Security in Germany and Japan", Peter Katzenstein, ed., *The Culture of National Security* (New York: Columbia University Press, 1996), pp.317-356.
 13. Emanuel Adler and Michael Barnett. (1998) "Security Communities in Theoretical Perspective," in Adler&Brnett (eds.) *Security Communities* (Cambridge University Press), Ch.2.
 14. Bially-Mattern, Janice (2005) 'Why `Soft Power' Isn't So Soft: Representational Force and the Sociolinguistic Construction of Attraction in World Politics', *Millennium - Journal of International Studies* 33: 583-612.
 - 18 Dingott T. (2001). "NATO and Kosovo: A War by Right?" Helmut Kohl Institute for European Studies and Konrad Adenauer Stiftung Working Paper, pp.1-43.
 19. Huysmans Jef (2002) *Shape-shifting NATO: humanitarian action and the Kosovo refugee crisis*", *Review of International Studies* 28:599-618.
 20. R. Paris (2001) "Human Security: Paradigm Shift or Hot Air?", *International Security*, 26(2): 87-102.
 20. Jennifer Mitzen, (2006) "Anchoring Europe's civilizing Identity: habits, capabilities and Ontological Security," *Journal Of European Public Policy* 13:2, pp.270-285.
 21. Catarina Kinnvall (2004) "Globalization and Religious Nationalism: Self Identity, and the Search for Ontological Security", *Political Psychology* 25(5):741-767.
 22. Robert Kagan, "Power and Weakness," *Policy Review* 113 (June 2002), 1-19.
 23. Thomas Risse, "Beyond Iraq: The Crisis of the Transatlantic Security -Community," draft, 24.6.03. http://userpage.fu-berlin.de/~atasp/texte/030625_beyond%20iraq.pdf
 24. Anja Dalgaard-Nielsen (2010) "Violent Radicalization in Europe: What We Know and What We do not know", *Studies in Conflict and Terrorism*, 33(9): 797-814.
 25. Michael King&Donald M. Taylor (2011) "The Radicalization of Homegrown Jihadists: A Review of Theoretical Models and Social Psychological Evidence", *Terrorism and Political Violence*, 23(4): 602-622.
 26. Peter R. Neumann (2006) "Europe's Jihadist Dilemma", *Survival*, 48(2): 71-84.
 27. Marieke De Goede (2008) "The Politics of Preemption and the War on Terror in Europe", *EJIR* 14(1):161-185.
 28. Jan Wouters and Sanderijn Duquet (2013) "The Arab Uprisings and the European Union: In Search of a Comprehensive Strategy", *Tearbook of European Law* (doi:10.1093/yel/ye005), pp.1-36.
 29. Peter Andreas "Redrawing the Line Borders and Security in the Twenty-First Century" *International Security*, Vol. 28, No. 2 (Fall 2003), pp. 100-107
 30. Huysmans, J. (2000) "The European Union and the Securitization of Migration", *Journal Of Commom Market Studies* 38(5): 751-777.
 31. Ouguzlu H Tariq (2002) "The Clash of Security Identities: The Question of Turkey's membership in the European Union", 57(4): 579-603
 32. C.A.S.E Collective (2006) "Critical Approaches to Security in Europe: A Networked Manifesto", *Security Dialogue* 37(4): 443-487.
 33. Christopher S. Browing and Matt McDonald (2013) "The Future of Critical Security Studies", *EJIR*.

34. Emanuel Adler and Patricia Greve (2009) "When Security Community meets balance of Power: Overlapping regional mechanisms of security governance," *Review of International Studies* 35: 59-84.

חומר לקריאה נוספת:

1. Biscop, Sven, and Edith Drieskens (2006), "Effective Multilateralism and Collective Security: Empowering the UN," in *Intersecting Multilateralisms: The European Union at the United Nations*, Katie Verlin Laatikainen and Karen E. Smith, eds., 115-132. London: Palgrave.
2. Hanrieder, Wolfram. 1989. *Germany, America, Europe: Forty Years of German Foreign Policy*. New Haven, Conn.: Yale University Press.
3. Galbreath, David J. (2009) "Putting the Colour into revolutions? The OSCE and Civil Society in the Post-Soviet Region", *Journal of Communist Studies & Transitions Politics*, 25(2/3): 161-180.
4. Warkotsch, Alexander (2007) "The OSCE as an Agent of Socialization? International Norm Dynamics and Political Change in Central Asia," *Europe-Asia Studies*, 59(5): 829-846.
6. Rothschild, E. 1995. "What is Security?" *Daedalus*, 124: 53-98.
5. Richard Cohen and Michael Mihalka (2001) "Cooperative Security: New Horizons for International Order" *The Marshall Center Papers*, no.3 <<http://www.marshallcenter.org/site-graphic/lang-en/page-pubs-mcpapers-1/cat/xdocs/coll/mc-papers.htm>>, pp.3-15, 38-40, 56-58
6. Celeste A. Wallander. (2000). "Institutional Assets and Adaptability: NATO after the Cold War," *International Organization*, 54 (4): 717-723. *NATO's Handbook*, pp.42-47, 61-86.
7. Emanuel Adler, "Imagined (Security) Communities: Cognitive Regions in International Relations," *Millennium* 26/2 (1997), 249-277.
8. Vincent Pouliot, "The Logic of Practicality: A Theory of Practice of Security Communities," *International Organization* 62 (Spring 2008), 257-288.
9. Adler, Emanuel. (2008) *The spread of security Communities: Communities of Practice, Self -Restraint and NATO's Post Cold War Transformation*. *European Journal of International Relations* 14 (2):195-230.
15. Simon Roschuty) (2014) "Emotional (Securit Communities: the Significance of Emotion Norms in Inter-Allied Conflict Management, *RIS*, 40:533-558.
- Jolyon Howorth (2007) *Security and Defense Policy in the European Union*. Houndmills, UK: Palgrave Macmillan.
11. Klaus Brummer (2007) "Superficial, not Substantial: The Ambiguity of Public Support for Europe's Security and Defence Policy," *European Security*, 16(2): 1746-1545.
12. Gary King and Christopher Murray (2001-02) "Rethinking Human Security," *Political Science Quarterly*, 116(4):585-610.
13. Taylor Owen, "Human Security-Conflict, Critique and Consensus: Colloquium Remarks and a proposal for a Threshold-Based Definition," *Security Dialogue*, 35(3): 373-387.

-
14. Koenig-Archibugi, Mathias (2004), "International Governance as New Raison d'État? The Case of the EU Common Foreign and Security Policy," *European Journal of International Relations* 10, 2: 147-188.
15. Fen Osler Hampson et al., *Madness in the Multitude: Human Security and World Disorder* (Oxford University Press, (2002), ch.2: 14-37.
16. Matlary, Jannehaaland (2008) "Much ado about little: the EU and Human Security", *International Affairs*, 84(1):131-143.
17. Marlies Glasius & Mary Kaldor (2004) *A Human Security Doctrine for Europe: Projects, Principles, Practicalities*, Routledge.
14. Bretherton, C. and Vogler, J. (2006) "The EU as Development and Humanitarian Actor", in *The European Union as a Global Actor*, Routledge.
- Ian Manners, "Normative Power Europe: A Contradiction in Terms?" *Journal of Common Market Studies* 40/2 (2002), 235-258.
15. Berenskoetter, F.S. (2005) 'Mapping the mind gap: a Comparison of US and European security strategies', *security dialogue* 36(1): 71-92.
16. 24. William Wallace & Christopher Phillips (2009) "Reassessing the Special Relationship", *International Affairs*, 85(2):263-284.
16. Council of European Union "A Secure Europe in a Better World: European Security Strategy," Brussel, 12 December, 2003.
http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/misc/78348.pdf
17. The White House, "The National Security Strategy of the United States of America," September 2002. www.whitehouse.gov/nsc/nss.html
18. Silander, Daniel (2009) *Transatlantic Relations in a Post-Bush Era-Cooperation or Conflict? American Studies in Scandinavia*, 41(2): 25-43.
19. Whyn Rees (2009) "Security in Homeland: Transatlantic Cooperation after Bush" *The British Journal of Politics and International Relations*, 11(1): 108-121.
18. Paul Cornish and Geoffrey Edwards, "Beyond the EU/NATO Dichotomy: The Beginning of a European Strategic Culture," *International Affairs* 77/3 (2001), 587-603.
19. Sven Biscop, "The European Security Strategy: Implementing a Distinctive Approach to Security," *Royal Defense College, Brussels Paper#82*, March 2004.
<http://www.egmontinstitute.be/papers/Artikel.ESS.pdf>
20. Monica Den Boer and Jörg Monar (2002) "Keynote Article: 11 September and the Challenge of Global Terrorism to the EU as a Security Actor", *JCMS* 40:11-28.
- 21. Jackson Richard (2007) "An Analysis of EU counterterrorism discourse post September 11", *Cambridge Review of International Affairs* 20(2): 233-247.
22. Renée de Nevers (2007) "NATO's International Security Role in the Terrorist Era", *International Security* 31(4): 34-66.
7. Helle Malvig (2006) "Caught Between Cooperation and Democratization: The Barcelona Process and the EU's Double-Discursive Approach", *Journal of International Relations and Development* 9: 343-370.
28. Raphaela A. Del Sarto & Tobias Schumacher (2005) "From EMP to ENP: What's at Stake with the European Neighbourhood Policy towards the southern Mediterranean? *European Foreign Affairs Review* 10:17-38.
29. Huysmans, J. (2000) "The European Union and the Securitization of Migration", *Journal Of Common Market Studies* 38(5): 751-777.

-
23. Guy Harpaz and Asaf Shamis (2010) "Normative Power Europe and the State of Israel: An Illegitimate EUtopia?" *Journal of Common Market Studies* 48(3):579-616.
24. Emanuel Adler & B. Crawford "Normative Power Europe: the European Practice of Region Building and the Case of the Euro-Mediterranean Partnership, Working Paper.
25. Richards Youngs (2008) *Europe and the Middle East* (Lynne Rienner Publishers).
26. Didier Bigo, "When Two Become One: Internal and External Securitizations in Europe," in Morten Kelstrup and Michael C. Williams, eds., *International Relations Theory and the Politics of European Integration: Power, Security, Community*, 171-203.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 20 %
השתתפות 20 %
הגשת עבודה 50 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 10 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: